

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ**

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΡΗΤΗ»**

Ταχ. Δ/ση: Δ. Μποφόρ 7 - 71202 - Ηράκλειο
Πληρ.: Κομπολάκη Καλλιόπη / Χρυσοβ. Ξυδιανός
Τηλ.: 2813404525 / 2813404529
E-mail: kalikomp@mou.gr / vxidianos@mou.gr

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης**

Θέμα: Έγκριση του καταλόγου των Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων (FAQs) για τη Δράση 1.3.2 – «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον» - «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ» στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 (Κωδ. Πρόκλησης: CRETE_1.3.2)

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-04-2005) που διατηρήθηκε σε ισχύ με την διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Το Ν. 3852/2010 (Β' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Διοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
3. Τη με αριθμ. 39/2023 Απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, με την οποία επικυρώθηκαν τα αποτελέσματα των περιφερειακών εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 και ανακηρύχθηκαν ο Περιφερειάρχης και οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της Περιφέρειας Κρήτης.
4. Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027», αρ. απόφασης C(2021)5617/29 Ιουλ 2021 (CCI2021EL16FFPA001).
5. Το Ν. 4555/2018 (Α' 133) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Εμβάθυνση της Δημοκρατίας - Ενίσχυση της Συμμετοχής - Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»] - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις».
6. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
7. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

8. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1057/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013.
9. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 (ΟJ EL L 15.12.2023) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, όπως ισχύει.
10. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014, της Επιτροπής, όπως ισχύει για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης
11. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107, §.1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
12. Την υπ' αριθμ. C (2021) 2594 final/19.4.21 Ανακοίνωση της Ε.Ε. «Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2022-2027».
13. Τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
14. Τη με αριθμ. C(2022) 6126 final/22-8-2022 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση του Προγράμματος «Κρήτη» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την περιφέρεια Κρήτης στην Ελλάδα (CCI 2021EL16FFPR016) και τη με αριθμ. C(2026) 1236 final/04-03-2026 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση αυτής.
15. Το Ν. 4914/2022 (Α' 61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
16. Το Ν. 4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
17. Τη με Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10-2-2023 Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιώχρησης (franchise).
18. Το Π.Δ. 77/2023 (Α' 130) «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων».
19. Το Π.Δ. 79/2023 (Α' 131) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
20. Το Π.Δ. 82/2023 (Α' 139) «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις.
21. Το Π.Δ. 142/2017 (Α' 181 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών», όπως ισχύει.
22. Το Π.Δ. 63/04-08-2020 (ΦΕΚ 156/Α/05.08.2020) «Σύσταση και κατάργηση Γενικών και Ειδικών Γραμματειών, μεταφορά αρμοδιοτήτων μεταξύ Γενικών Γραμματειών», και ειδικότερα το άρθρο 3.
23. Το Ν.4622/07-08-2019 (ΦΕΚ/Α/133/07.08.2019) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».
24. Την Υπουργική Απόφαση με Α.Π. 93758/ΕΥΘΥ/13-10-2023 (ΦΕΚ 6036/Β/19-10-2023), για την «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπό στοιχεία 72962/ΕΥΘΥ/19-07-2022 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος "Κρήτη" 2021-2027 σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 65 του ν. 4914/2022 (Α' 61) και αντικατάσταση της υπό στοιχεία 32668/ΕΥΘΥ 326/23-3-2015 (Β' 716) υπουργικής απόφασης» (Β'3931)», όπως ισχύει.
25. Το από 29-06-2023 ηλεκτρονικό μήνυμα της ΕΥΘΥ με θέμα: «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΔΕ 2021-2027 (Α' ΜΕΡΟΣ).
26. Τη με Α.Π. 110565/17-11-2022 (Β' 5958) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61))», όπως ισχύει.

27. Τη με Α.Π. 114947/29-11-2022 (Β' 6132) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027», όπως ισχύει.
28. Τη με Α.Π. 5483/20-01-2023 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ 390/Β/30.01.2023).
29. Τον Νόμο 4557/2018 (Α' 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», άρθρο 3 και 20, όπως ισχύει.
30. Η Υπουργική Απόφαση με αριθ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069 (ΦΕΚ 841/Β/24.02.2022) «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ.37674/27-7-2016 υπουργικής απόφασης «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 - Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4014/21.9.2011 (Α' 209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει» (Β' 2471)».
31. Τον Νόμο 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).
32. Την Υπουργική Απόφαση με αρ. 115474/07.08.2024 (Β' 4921) Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ'αρ.114274/28.11.2022 απόφασης «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022 – Α' 61» (Β' 6131).
33. Τη με αριθμ. πρωτ. 86884/12-09-2022 εγκύκλιο της ΕΥΣΣΑ με θέμα: «Εγκύκλιος για την εξειδίκευση των Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027».
34. Το με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ 6282/28-8-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες και Παρότρυνση τήρησης διαδικασιών προς φορείς που εμπλέκονται στην χορήγηση κρατικών Ενισχύσεων».
35. Το με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ 4023/2-11-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα "Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων".
36. Τη με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27-10-2023 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
37. Την με Α.Π. 112292/27.11.2023 της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα "Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων".
38. Το με αρ. πρωτ. 8093/27-01-2023 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης «Αποστολή 3ης τεχνικής οδηγίας σχετικά με τη συμμόρφωση των δράσεων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 με την Αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (Do No Significant Harm-DNSH)».
39. Το με αρ. πρ. έγγραφο του ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/33169/2228/28.04.2023 περί των υποχρεώσεων αξιολόγησης κλιματικής ανθεκτικότητας, στο πλαίσιο προβλέψεων άρθρου 73 του Καν. 1060/2021.
40. Το με αρ. πρωτ. 15460/25-10-2024 έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ με θέμα " Οδηγίες/διευκρινίσεις για: α) τις δηλώσεις μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 κατ' άρθρο 51 του Ν.4914/2022 προς τις Διαχειριστικές Αρχές και τους Ενδιάμεσους Φορείς του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων της ΠΠ 2021-2027 που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και προς την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ (Υπόδειγμα 1) και β) τις δηλώσεις απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο του αρ. 61 του Κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ), 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Σεπτεμβρίου 2024 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (αναδιατύπωση) προς τα μέλη των Αναθετουσών Αρχών, γνωμοδοτικά και αποφαινόμενα όργανα, όργανα διοίκησης ή άλλα όργανα των Αναθετουσών Αρχών, καθώς και

εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και μέλη σχετικών μητρώων που εμπλέκονται στην διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, καθώς και της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης (Υπόδειγμα 2)".

41. Το με αρ. πρωτ. 35720/27-2-2025 έγγραφο ΕΥΘΥΠΣ με θέμα "Παροχή επιπλέον διευκρινίσεων σε συνέχεια της με αριθ. πρωτ. οικ. 157460/ΕΞ2024/ΥΠΕΘΟΟ/25.10.2024 εγκυκλίου μας και προσαρμογή εντύπων (Υπόδειγμα 1 και Υπόδειγμα 2)".
42. Τη με Α.Π. οικ. 282/20-01-2023 Απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης με θέμα «Ορισμός του «ΕΦΕΠΑΕ» ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027 και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής Περιφέρειας Κρήτης για τη διαχείριση Δράσεων/Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων».
43. Τη με αριθμ. πρωτ. 6080/08-12-2025 Απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης με την οποία εγκρίθηκε η εξειδίκευση της Δράσης 1.3.2 - Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον – «Επιχειρώ Πράσινα στην Κρήτη».
44. Τη με αριθμ. πρωτ. 5376/03-11-2025 Απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης με την οποία εγκρίθηκε ο προγραμματισμός των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.
45. Τη με αρ. πρωτ. 6057/05-12-2025 Απόφαση Έγκρισης μέσω της 15^{ης} Γραπτής Διαδικασίας της μεθοδολογίας αξιολόγησης και των κριτηρίων επιλογής πράξεων του Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027, με την οποία εγκρίθηκαν η εξειδίκευση, η μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής της δράσης.
46. Το με Α.Π. 5786/21.11.2025 έγγραφο της ΕΥΔ Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027 προς την ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα: «Σύμφωνη Γνώμη για την έκδοση Πρόσκλησης Κρατικών Ενισχύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027, για την Δράση 1.3.2 – «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον» - «Επιχειρώ Πράσινα» ».
47. Το με Α.Π. 211261/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1538/04-12-2025 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ, Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων & Χρηματοδοτικών Εργαλείων με θέμα: «Διατύπωση γνώμης επί της Πρόσκλησης δράσης «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον» - «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ»».
48. Η με αρ. πρωτ. οικ. 6332/19-12-2025 Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης για την Δράση 1.3.2 – «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον» - «Επιχειρώ Πράσινα» στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027.
49. Την με Α.Π. 1172/24-03-2026 εισήγηση της ΕΥΔ Προγράμματος «Κρήτη» για την έγκριση του καταλόγου των Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων (FAQs) για τη Δράση 1.3.2 – «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον» - «Επιχειρώ Πράσινα στην Κρήτη» στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 (Κωδ. Πρόκλησης: CRETE_1.3.2).

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

1. Την έγκριση του συνημμένου **καταλόγου των Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων (FAQs) για τη Δράση 1.3.2 - «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον» - «Επιχειρώ Πράσινα στην Κρήτη»** στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 (Κωδ. Πρόκλησης: CRETE_1.3.2), με σκοπό την αποσαφήνιση και διευκρίνιση σημείων της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης και των Παραρτημάτων αυτής.

2. Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» (www.pepkritis.gr), του ΕΣΠΑ (www.espa.gr) και του Ε.Φ. (ΕΦΕΠΑΕ) (www.efepae.gr και <https://ank.gr>).

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης

Συνημμένα:

- Κατάλογος Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τη Δράση 1.3.2 «Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον» - «Επιχειρώ Πράσινα στην Κρήτη»

Σταύρος Αρναουτάκης

Εσωτερική Διανομή

Προϊστ. Μονάδας Α1, Α2, Β1, Β2, Γ

Κοινοποίηση:

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ,
- Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης και Πληροφοριακών Συστημάτων (ΕΥΘΥΠΣ)
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Εφαρμογής (ΕΥΣΣΑΕ)
- Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ),
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ+ (ΕΥΣΕΚΤ),
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού των Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΠεΠ),
- Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων,
- ΜΟΔ, Τομέας Εφαρμογών Πληροφορικής και Ψηφιακής Τεχνολογίας,
- ΕΦΕΠΑΕ / ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΡΗΤΗΣ

Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις (FAQs)
για τη Δράση 1.3.2 –
«Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για
εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον»
«ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»

στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027
(Κωδ. Πρόσκλησης: CRETE_1.3.2)

1. Ερώτηση : Είναι επιλέξιμη στη δράση υφιστάμενη επιχείρηση με έδρα και υποκαταστήματα αποκλειστικά εντός της Περιφέρειας Αττικής που επιθυμεί να υλοποιήσει επενδυτικό σχέδιο μέσω ίδρυσης υποκαταστήματος στην Περιφέρεια Κρήτης;

Απάντηση :

Όχι , σύμφωνα με την τυπική προϋπόθεση α/α 1 της δράσης οι δυνητικοί δικαιούχοι θα πρέπει να δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κρήτης και το επενδυτικό σχέδιο να αφορά σε υφιστάμενη/ες εγκαταστάσεις (έδρα ή υποκατάστημα) που βρίσκεται/βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων της Περιφέρειας Κρήτης **πριν τη δημοσίευση της πρόσκλησης της δράσης**. Ο δικαιούχος θα πρέπει να διαθέτει ενεργή στη ΔΟΥ την εγκατάσταση/τις εγκαταστάσεις που θα υλοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο εντός της Περιφέρειας Κρήτης πριν τη δημοσίευση της πρόσκλησης της δράσης, δηλαδή πριν τις **19/12/2025**.

2. Ερώτηση : Για την περίπτωση Δικαιούχου που πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις και μεταξύ άλλων διαθέτει, πριν τη δημοσίευση της πρόσκλησης της δράσης, ενεργή στη ΔΟΥ την εγκατάσταση – υποκατάστημα που θα υλοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο εντός της Περιφέρειας Κρήτης, το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης που θα διαθέτει κατά την υποβολή της επενδυτικής πρότασης θα πρέπει να αφορά τον ΚΑΔ επένδυσης για τον τόπο εγκατάστασης – υποκατάστημα που θα υλοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο ή αρκεί να προσκομίσει το αντίστοιχο έγγραφο αδειοδότησης για τον ΚΑΔ στην έδρα του ;

Απάντηση :

Η αναλυτική πρόσκληση της δράσης στο Κεφ. 4 .ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και συγκεκριμένα στο σημείο α/α 14 προβλέπει να λειτουργούν νόμιμα στην/στις δραστηριότητα/ες που αφορούν το επενδυτικό σχέδιο (ΚΑΔ επένδυσης), συνεπώς αναφέρεται στον τόπο υλοποίησης.

3. Ερώτηση : Επιχείρηση η οποία διαθέτει δύο υφιστάμενα υποκαταστήματα εντός της Περιφέρειας Κρήτης, δύναται να υποβάλει μία αίτηση χρηματοδότησης που να αφορά δαπάνες και στα δύο υποκαταστήματα;

Απάντηση :

Ναι , εφόσον είναι υφιστάμενες εγκαταστάσεις πριν την Δημοσίευση της Πρόσκλησης της Δράσης και πληρούνται συνολικά οι προϋποθέσεις της πρόσκλησης συμμετοχής της δράσης.

4. Ερώτηση : Υφιστάμενη επιχείρηση, η οποία δεν διαθέτει στην έδρα της κατά την κλεισμένη διαχειριστική χρήση 2024 Επιλέξιμο Κύριο ΚΑΔ ή ΚΑΔ μεγαλύτερων εσόδων αλλά διαθέτει υποκατάστημα που έχει επιλέξιμο Κύριο ΚΑΔ, είναι επιλέξιμη στη Δράση;

Απάντηση :

Όχι, σύμφωνα με την Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης: «Οι δικαιούχοι πρέπει να δραστηριοποιούνται ουσιαστικά για τη χρήση n-2 από την υποβολή της αίτησης (Κύριος ΚΑΔ ή/και ΚΑΔ που αντιστοιχεί στα μεγαλύτερα ακαθάριστα έσοδα σύμφωνα με το ισχύον έντυπο Ε3 του 2024)» σε έναν (1) επιλέξιμο ΚΑΔ που συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ -Επιλέξιμες Δραστηριότητες (ΚΑΔ). Ως εκ τούτου η επιλεξιμότητα του/των ΚΑΔ κρίνεται σε επίπεδο επιχείρησης και όχι σε επίπεδο εγκατάστασης.

5. Ερώτηση : Επιχείρηση διαθέτει δύο υποκαταστήματα εντός Περιφέρειας Κρήτης πριν την δημοσίευση της Πρόσκλησης. Υποβάλει πρόταση για το ένα υποκατάστημα (ξενοδοχείο) μπορεί μετά την έγκριση να προσθέσει δεύτερο τόπο υλοποίησης; Σημειώνεται ότι ο δεύτερος τόπος υλοποίησης που θέλει να προσθέσει υπάγεται σε υποδομές κατηγορίας Α.

Απάντηση :

Στο Κεφάλαιο 12 της αναλυτικής πρόσκλησης της δράσης περιγράφονται οι επιτρεπόμενες τροποποιήσεις.

Μεταξύ αυτών προβλέπεται :

Τροποποίηση τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, αποκλειστικά εντός της Περιφέρειας Κρήτης (Κωδ. ΟΠΣΚΕ 02. Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης) και εν συνεχεία εξειδικεύεται ότι : Δεδομένων των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη δράση και ειδικότερα της τυπικής προϋπόθεσης που ορίζει ότι οι δικαιούχοι πρέπει να δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κρήτης και το επενδυτικό σχέδιο να αφορά σε υφιστάμενη/ες εγκαταστάσεις (έδρα ή υποκατάστημα) που βρίσκεται/βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων της Περιφέρειας Κρήτης πριν τη δημοσίευση της πρόσκλησης της δράσης. Ο δικαιούχος θα πρέπει να διαθέτει ενεργή στη ΔΟΥ την εγκατάσταση/τις εγκαταστάσεις που θα υλοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο εντός της Περιφέρειας Κρήτης πριν τη δημοσίευση της πρόσκλησης της δράσης, η τροποποίηση του τόπου εγκατάστασης της επένδυσης μπορεί να γίνει μόνο σε ειδικές και πλήρως τεκμηριωμένες περιπτώσεις όπως μπορεί να είναι ενδεικτικά : φυσικές καταστροφές, μερική ή ολική καταστροφή της εγκατάστασης λόγω ατυχήματος κ.α.

Εκ των ανωτέρω, εφόσον στο αρχικό επενδυτικό σχέδιο (αίτηση χρηματοδότησης) έχει δηλωθεί ως τόπος υλοποίησης της επένδυσης αποκλειστικά το ένα υποκατάστημα, και δεν συντρέχουν οι λόγοι που περιγράφονται στην επιτρεπόμενη τροποποίηση, ο δικαιούχος δεν μπορεί να προσθέσει δεύτερο τόπο υλοποίησης ακόμα και εάν τον διαθέτει πριν τη δημοσίευση της πρόσκλησης της δράσης. Πλην των ανωτέρω οποιαδήποτε προσθήκη / τροποποίηση τόπου εγκατάστασης (υλοποίησης) δεν είναι επιτρεπτή.

6. Ερώτηση : Μπορεί να υποβάλει αίτηση υπαγωγής επιχείρηση η οποία απέκτησε κύριο ΚΑΔ επιλέξιμο για το πρόγραμμα τον Ιανουάριο 2026 (σύμφωνα με την εκτύπωση προσωποποιημένης πληροφόρησης);

Απάντηση :

Όχι καθώς σύμφωνα με τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής της δράσης προβλέπεται ότι :

5. Να δραστηριοποιούνται ουσιαστικά για τη χρήση n-2 από την υποβολή της αίτησης (Κύριος ΚΑΔ ή/και ΚΑΔ που αντιστοιχεί στα μεγαλύτερα ακαθάριστα έσοδα σύμφωνα με το ισχύον έντυπο Ε3 του

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 1.3.2 –
«Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών
προς το περιβάλλον» - «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»**

έτους ν-2) σε έναν (1) επιλέξιμο ΚΑΔ που συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ) και

6. Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο να αφορά αποκλειστικά σε ενεργούς στη ΔΟΥ, κατά την υποβολή της αίτησης, και επιλέξιμους ΚΑΔ επένδυσης που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΙ - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ) στον / στους τόπο/τόπους υλοποίησης της επένδυσης.

Οι προϋποθέσεις συμμετοχής της δράσης θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να πληρούνται στο σύνολό τους.

7. Ερώτηση : Η επιχείρησή μου έχει μέγιστο κύκλο εργασιών για το φορολογικό έτος 2023 : 12.000 ευρώ και για το φορολογικό έτος 2024 : 14.500 ευρώ. Μπορεί να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στη δράση για επενδυτικό σχέδιο επιχορηγούμενου προϋπολογισμού 50.000 ευρώ;

Απάντηση :

Τυπική προϋπόθεση της πρόσκλησης της δράσης είναι : "7. Το ύψος του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου δεν δύναται να υπερβαίνει το διπλάσιο του υψηλότερου κύκλου εργασιών [κωδικός (500) του φορολογικού εντύπου Ε3] της επιχείρησης που επετεύχθη σε μία από τις δύο πλήρεις κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις για τις οποίες έχουν υποβληθεί τα προσήκοντα φορολογικά έντυπα στην ΑΑΔΕ για τα φορολογικά έτη (ν-3 έτος) και (ν-2 έτος) των ετών που προηγούνται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (έτος ν) και πρέπει να είναι εντός των ορίων που ορίζονται στην ενότητα 6.3. Προϋπολογισμός & Διάρκεια υλοποίησης της παρούσας."

Δεδομένου ότι για τα φορολογικά έτη (ν-3 : 2023), (ν-2 : 2024) ο υψηλότερος κύκλος εργασιών της επιχείρησης είναι 14.500 ευρώ και το διπλάσιο του είναι : 29.000 ευρώ, η επιχείρηση δεν δύναται να υποβάλει επενδυτικό σχέδιο επιχορηγούμενου προϋπολογισμού που ξεπερνάει τις 29.000 ευρώ. Επιπλέον στην ενότητα 6.3 της πρόσκλησης της δράσης ορίζεται ότι : "Σε περίπτωση που το υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο θα έχει επιχορηγούμενο προϋπολογισμό μικρότερο από 30.000 €, τότε αυτό θα κρίνεται μη επιλέξιμο εξ αρχής και δεν θα μπορεί να υποβληθεί."

Ως εκ τούτου η επιχείρηση δεν πληροί την σχετική τυπική και δεν είναι επιλέξιμη στην παρούσα δράση.

8. Ερώτηση : Για τις επιχειρήσεις με διαχειριστική χρήση 01/07 - 30/06, ποιων ετών τα οικονομικά στοιχεία λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της βαθμολογίας και τον προσδιορισμό του μεγέθους τους;

Για τον υπολογισμό των ΕΜΕ θα πάει ανάλογα με τη χρήση ή ημερολογιακά ;

Απάντηση :

Για τον υπολογισμό της βαθμολογίας λαμβάνονται υπόψη τα οικονομικά στοιχεία των ετών 2023 (01/07/2023-30/06/2024) και 2024 (01/07/2024-30/06/2025). Για τον υπολογισμό των ΕΜΕ γίνεται χρήση του ημερολογιακού έτους 2025 ανεξαρτήτως διαχειριστικής χρήσης.

9. Ερώτηση : Στην πρόθεση δανείου πρέπει να συμπεριλαμβάνονται οι όροι δανειοδότησης: διάρκεια, χρόνος αποπληρωμής και επιτόκιο;

Απάντηση :

Στο σχετικό έγγραφο πρόθεσης δανείου που θα υποβληθεί θα πρέπει να αναφέρονται το σύνολο των βασικών όρων της δανειοδότησης, όπως αυτοί ορίζονται στο Παράρτημα ΙΙ της Πρόσκλησης.

- Επωνυμία και ΑΦΜ της δικαιούχου επιχείρησης,
- Αντικείμενο και προϋπολογισμός της δανειοδοτούμενης επένδυσης,
- Αναφορά στη χορήγηση του στο πλαίσιο της δράσης,

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 1.3.2 –
«Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών
προς το περιβάλλον» - «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»**

- Το ύψος του εγκεκριμένου δανείου,
- Η διάρκεια και ο χρόνος αποπληρωμής του,
- Το επιτόκιο,
- Οι απαιτούμενες εξασφαλίσεις για τη χορήγησή του. Ειδικότερα στην περίπτωση έγκρισης δεν θα πρέπει να αναφέρεται στο σχετικό δικαιολογητικό ότι χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος με εκχώρηση της επιχορήγησης. Επίσης στην περίπτωση που στις εξασφαλίσεις του δανείου εμπεριέχεται ενεχυρίαση μετρητών (της επιχείρησης) και ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου αιτείται τη χρηματοδότηση τμήματος του επενδυτικού σχεδίου και με ίδια κεφάλαια (βάσει βεβαιώσεων μέσου υπολοίπου), προκειμένου να αποδεικνύεται η επάρκεια των τελευταίων, αυτά θα πρέπει να υπερβαίνουν το απαιτούμενο ποσό τουλάχιστον κατά το ποσό της ενεχυρίασης/εξασφάλισης.

Επισημαίνεται ότι υποβαλλόμενο δικαιολογητικό θα πρέπει να φέρει ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και να αφορά αποκλειστικά το δικαιούχο και όχι εταίρο/μέτοχο αυτού.

Ο δυνητικός δικαιούχος οφείλει να υποβάλει μέχρι το πρώτο αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης τη Σύμβαση δανείου από το περιεχόμενο της οποίας να προκύπτει ότι το δάνειο αφορά στην χρηματοδότηση της συγκεκριμένης επένδυσης, άλλως απαιτείται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης Χρηματοδοτικού Σχήματος.

10. Ερώτηση : Σε περίπτωση που μια δαπάνη έχει συμπεριληφθεί στη κατηγορία Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα κατά την υποβολή της αίτησης αλλά στην αξιολόγηση απορριφθεί η αναγκαιότητα της. Τότε, με δεδομένο ότι η απόρριψη αυτής της δαπάνης, μειώνει το ποσοστό των δαπανών για “διεργασίες φιλικές προς το περιβάλλον” κάτω του 60%, η επενδυτική πρόταση απορρίπτεται;

Απάντηση :

Εάν κατά την αξιολόγηση απορριφθεί δαπάνη και ως αποτέλεσμα το ποσοστό των δαπανών για διεργασίες φιλικές προς το περιβάλλον υποχωρήσει κάτω του ελάχιστου απαιτούμενου 60% του επιλέξιμου προϋπολογισμού, τότε η επενδυτική πρόταση απορρίπτεται ως μη επιλέξιμη.

11. Ερώτηση : Ως άδεια λειτουργίας για μεταποιητικές δραστηριότητες γίνεται αποδεκτή μόνο η απογραφή στο open business ή αρκεί το notify business;

Απάντηση :

Η απογραφή στο open business δεν αποτελεί αδειοδοτικό έγγραφο, απαιτείται η εν ισχύ άδεια λειτουργίας (εν προκειμένω από το notify business).

12. Ερώτηση : Επιχείρηση η οποία ήταν ατομική και έχει αλλάξει νομική μορφή σε ΙΚΕ στις 10/07/2024 είναι επιλέξιμη για τη Δράση;

Απάντηση :

Όχι, στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να γίνει λόγος για κατά νόμο συνέχιση της ίδιας επιχείρησης αφού στην ουσία πρόκειται για ίδρυση νέας εταιρείας στην οποία εισφέρεται η περιουσία μιας ατομικής επιχείρησης. Συνεπώς, για τους σκοπούς υπαγωγής στη δράση, η εταιρία αυτή (η ΙΚΕ στο παράδειγμα) θεωρείται ότι έχει συσταθεί κατά την ημερομηνία ίδρυσής της και όχι προγενέστερα. Ως εκ τούτου δεν δύναται να υποβληθεί αίτηση χρηματοδότησης καθώς δεν πληρείται η προϋπόθεση συμμετοχής της σύστασης πριν την 01/01/2023 καθώς και των δύο (2) πλήρως κλεισμένων

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 1.3.2 –
«Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών
προς το περιβάλλον» - «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»**

διαχειριστικών χρήσεων για τις χρήσεις 2023 και 2024 πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

13. Ερώτηση : Σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ της Πρόσκλησης της Δράσης, στο σημείο 3 αναγράφεται «Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, έκδοσης τελευταίου τριμήνου από την οριστική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης». Πως ορίζεται το τελευταίο τρίμηνο;

Απάντηση :

Το Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας κατά την ημερομηνία οριστικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης θα πρέπει να είναι σε ισχύ εντός τριμήνου από την έκδοσή του. Για παράδειγμα εάν η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης πραγματοποιηθεί στις 10/02/2026 το Πιστοποιητικό θα πρέπει να φέρει ημερομηνία έκδοσης από 10/11/2025 και μεταγενέστερα.

14. Ερώτηση : Βάσει του παραρτήματος ΙΙ: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ και συγκεκριμένα στο σημείο 13. «Δικαιολογητικά Εξασφάλισης Ιδιωτικής Συμμετοχής Ε/Σ», δύναται να γίνει αποδεκτή σύμβαση δανείου με ημερομηνία σύναψης προγενέστερη της ημερομηνία Προκήρυξης της Δράσης;

Απάντηση :

Όχι, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή τέτοιου είδους σύμβαση, καθώς θα πρέπει να αναφέρονται οι βασικοί όροι της δανειοδότησης, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ.

15. Ερώτηση : Με ποια ισοτιμία θα υπολογίζεται η Ιδιωτική Συμμετοχή σε περίπτωση ξένου νομίσματος; Με τιμή αγοράς, πώλησης ή μέση τιμή;

Απάντηση :

Σε περίπτωση βεβαιώσεων σε ξένο νόμισμα, η μετατροπή αυτών θα πραγματοποιείται με βάση την επίσημη συναλλαγματική ισοτιμία (Βάσει της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας) που ίσχυε κατά την ημερομηνία κλεισίματος (την τελευταία ημέρα του μήνα αναφοράς της βεβαίωσης) και θα υπολογίζεται με βάση την τιμή πώλησης.

16. Ερώτηση : Επιχείρηση διαθέτει ομόλογο αποταμίευσης σε τράπεζα του εξωτερικού (Γερμανία), το οποίο έχει λήξει και πρόκειται να ανανεωθεί για νέο χρονικό διάστημα, δεδομένου ότι η συγκεκριμένη τράπεζα δεν εκδίδει βεβαίωση μέσου υπολοίπου, είναι αποδεκτό ως δικαιολογητικό για την τεκμηρίωση της ιδιωτικής συμμετοχής η σύμβαση/έγγραφο του ομολόγου μαζί με το νέο έγγραφο ανανέωσης;

Εναλλακτικά, στην περίπτωση που η ιδιωτική συμμετοχή τεκμηριώνεται μέσω της καθαρής θέσης της επιχείρησης, είναι αποδεκτός ο Ισολογισμός που αποτυπώνει την καθαρή θέση, υπογεγραμμένος και βεβαιωμένος από τον λογιστή της επιχείρησης, ή απαιτείται πρόσθετη πιστοποίηση (π.χ. από ορκωτό ελεγκτή ή άλλη αρμόδια αρχή);

Απάντηση :

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση της Δράσης 1.3.2 «Επιχειρώ Πράσινα στην Κρήτη», η ιδιωτική συμμετοχή μπορεί να τεκμηριωθεί με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 1.3.2 –
«Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών
προς το περιβάλλον» - «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»**

1. Με ίδια κεφάλαια της επιχείρησης, τα οποία αποδεικνύονται με σχετικές βεβαιώσεις μέσου υπολοίπου τραπεζικών λογαριασμών.
2. Με τραπεζικό δανεισμό, προσκομίζοντας σύμβαση δανείου ή έγκριση ή προέγκριση ή επιστολή πρόθεσης χρηματοδότησης από τραπεζικό ίδρυμα.
3. Με συνδυασμό των ανωτέρω τρόπων.

Συνεπώς, τα ομόλογα αποταμίευσης, ακόμη και με σύμβαση και έγγραφο ανανέωσης, δεν αποτελούν αποδεκτό δικαιολογητικό από μόνα τους, εφόσον δεν συνοδεύονται από επίσημη τραπεζική βεβαίωση που να αποτυπώνει διαθέσιμα υπόλοιπα.

Επιπλέον, η τεκμηρίωση μέσω καθαρής θέσης της επιχείρησης (π.χ. ισολογισμός υπογεγραμμένος από λογιστή) δεν προβλέπεται ως αποδεκτός τρόπος κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής και δεν υποκαθιστά τις απαιτούμενες τραπεζικές βεβαιώσεις.

17. Ερώτηση : Είναι απαραίτητη η επισύναψη προσφορών για της αιτούμενες δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου;

Απάντηση :

Σύμφωνα με τον πίνακα των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής που επισυνάπτονται στο ΟΠΣΚΕ του Παραρτήματος ΙΙ, οι προσφορές δεν αποτελούν απαιτούμενο δικαιολογητικό.

Επισημαίνεται ότι κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να παρέχει επαρκή τεκμηρίωση στις φόρμες καταχώρησης των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.

18. Ερώτηση : Στην κατηγορία 02.23. επιλέξιμα είναι η προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού εγκατεστημένης ισχύος έως 10kW, για την κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή) και συστήματος αποθήκευσης ενέργειας, με κατ' ελάχιστο ωφέλιμη χωρητικότητα ίση με την ισχύ του σταθμού για μία ώρα.

Η εγκατεστημένη ισχύς δύναται να ξεπερνά τα 10kW (παράδειγμα 35kw) και θα αφορά την επιχορήγηση μιας και μόνο σύμβασης σύνδεσης με το Δίκτυο ΔΕΔΔΗΕ;

Απάντηση :

Όχι, η επιλεξιμότητα δαπανών αφορά ρητά φωτοβολταϊκά συστήματα με εγκατεστημένη ισχύ έως 10 kW για την κάλυψη των ιδίων αναγκών και συνοδευτικό σύστημα αποθήκευσης με ωφέλιμη χωρητικότητα τουλάχιστον ίση με την ισχύ του σταθμού για μία ώρα.

19. Ερώτηση : Είναι επιλέξιμη η αγορά μπαταριών σε υφιστάμενο φωτοβολταϊκό σταθμό ;

Απάντηση :

Όχι, η ανεξάρτητη αγορά μπαταριών χωρίς φωτοβολταϊκό σταθμό δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη στο πλαίσιο της παρούσας δράσης.

20. Ερώτηση : Αναφορικά με τις επιλέξιμες δαπάνες στα πλαίσια της Δράσης, είναι οι τηλεοράσεις επιλέξιμες;

Απάντηση :

Είναι επιλέξιμες **μόνο** στην κατηγορία 02.05 και εφόσον πρόκειται για ενεργειακή σήμανση A+ έως A+++ (με βάση την παλαιά ενεργειακή ετικέτα κλίμακας A+++ έως D) ή C έως A (με βάση τη νέα ενεργειακή ετικέτα κλίμακας A έως G).

21. Ερώτηση : Στην κατηγορία 02.22 εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας αναφέρει συστήματα εξοικονόμησης νερού (φωτοκύτταρα, βαλβίδες ελέγχου ροής, αμμόφιλτρα, ώσμωση). Τα συγκεκριμένα θα μπορούσαν να ενταχθούν σε επιχειρηματικό σχέδιο εμπορικής επιχείρησης τα οποία θα χρησιμοποιηθούν στο WC, στην κουζίνα, στην κεντρική παροχή, δεν θα αφορούν την παραγωγική επιχείρηση αλλά θα είναι για τις ανάγκες των υπαλλήλων και τυχόν επισκεπτών; Επίσης η αντίστροφη ώσμωση για το φιλτράρισμα του νερού είναι επιλέξιμη δαπάνη στη συγκεκριμένη κατηγορία; Αντίστοιχα εφόσον είναι επιλέξιμη η ώσμωση θα μπορούσε να είναι επιλέξιμος κάποιος αποσκληρυντής νερού;

Απάντηση :

Συστήματα εξοικονόμησης νερού (φωτοκύτταρα, βαλβίδες ελέγχου ροής, αμμόφιλτρα, αντίστροφη ώσμωση) δύναται να ενταχθούν ως επιλέξιμες δαπάνες, ακόμη και όταν προορίζονται για χρήση στους χώρους υγιεινής, την κουζίνα ή την κεντρική παροχή της επιχείρησης, για τις ανάγκες υπαλλήλων και επισκεπτών, εφόσον η εγκατάστασή τους τεκμηριώνει μείωση κατανάλωσης νερού και βελτίωση της περιβαλλοντικής αποδοτικότητας της επιχείρησης.

Η αντίστροφη ώσμωση, ως τεχνολογία φιλτραρίσματος νερού που μειώνει την κατανάλωση εμφιαλωμένου νερού και βελτιώνει την ποιότητα του νερού, θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη στην κατηγορία 02.22. Αντίστοιχα, οι συσκευές όπως αποσκληρυντές νερού θα μπορούσαν να εξεταστούν ως επιλέξιμες, εφόσον η λειτουργία τους συμβάλλει στη μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος και στην εξοικονόμηση πόρων, τεκμηριώνοντας τη σχέση με την κυκλική οικονομία, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλεξιμότητας της Πρόσκλησης (τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού).

22. Ερώτηση : Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος, στις επισημάνσεις της υποκατηγορίας δαπανών «Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος», αναφέρει ότι για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες θα πρέπει να έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις για τις εργασίες.

Επομένως, για την ανέγερση ενός νέου κτιρίου που απαιτεί έκδοση οικοδομικής άδειας θα πρέπει να έχει εκδοθεί η οικοδομική άδεια πριν την υποβολή της αίτησης ;

Απάντηση :

Επιλέξιμες είναι μόνο παρεμβάσεις σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις, που αφορούν επέκταση, αναβάθμιση και διαμόρφωση κτιριακών υποδομών και δεν χρηματοδοτούνται δαπάνες που αφορούν την αρχική ανέγερση νέου κτιρίου. Σημειώνεται ότι όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις για τις εργασίες θα πρέπει να είναι σε ισχύ κατά την υλοποίηση των δαπανών.

23. Ερώτηση : Μπορεί να συνταχθεί μετά την Δημοσίευση της Πρόσκλησης ιδιωτικό συμφωνητικό για την υποβολή και την παρακολούθηση του Επιχειρηματικού Σχεδίου από το σύμβουλο ;

Απάντηση :

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 1.3.2 –
«Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών
προς το περιβάλλον» - «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»**

Σύμφωνα με το ΚΕΦ.6.1 επιλέξιμη είναι μόνο η δαπάνη παρακολούθησης & διαχείρισης Επενδυτικού Σχεδίου. Δύναται να συνταχθεί ιδιωτικό συμφωνητικό εφόσον είναι μετά την ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών (δημοσίευση της πρόσκλησης).

24. Ερώτηση : Στην περίπτωση προμήθειας ελαιοδιαχωριστή, θεωρείται επιλέξιμη μόνο η αγορά του εξοπλισμού ή και η δαπάνη εγκατάστασής του. Πιο συγκεκριμένα, αν περιλαμβάνονται στις επιλέξιμες δαπάνες οι αναγκαίες εργασίες και τα παρελκόμενα υλικά για τη θέση του εξοπλισμού σε πλήρη και κανονική λειτουργία (ενδεικτικά: σωληνώσεις, υδραυλικές συνδέσεις, βάσεις στήριξης και λοιπές απαραίτητες τεχνικές εργασίες).

Απάντηση :

Αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη και η εγκατάσταση εφόσον τεκμηριωμένα αφορά στον προμηθευόμενο εξοπλισμό.

25. Ερώτηση : Οι ψυκτικοί θάλαμοι με ενεργειακή επισήμανση εντάσσονται στη κατηγορία Εξοπλισμός για τη Προστασία του Περιβάλλοντος;

Απάντηση :

Οι λυόμενοι ψυκτικοί θάλαμοι (εξοπλισμός) εντάσσονται στην κατηγορία 02.20 –Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός σύμφωνα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης , ενώ τα ενεργειακά αποδοτικά ψυκτικά συστήματα κατατάσσονται στον κωδικό 02.05 – Εξοπλισμός για την προστασία του περιβάλλοντος και εξοικονόμηση ενέργειας. Οι ψυκτικοί θάλαμοι που κατασκευάζονται σε διαθέσιμους χώρους εσωτερικά της επιχείρησης με πάνελ τα οποία τοποθετούνται - στηρίζονται στο δάπεδο και στο φέρων οργανισμό του κτιρίου θεωρούνται 03.10 – Κτιριακές παρεμβάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, την εξοικονόμηση ενέργειας, ύδατος και επεξεργασίας αποβλήτων, ενώ τα συνοδευτικά ψυκτικά μηχανήματα εντάσσονται επίσης στον κωδικό 02.05, δεδομένου ότι η χρήση τους βελτιώνει την ενεργειακή απόδοση του συστήματος και διαθέτουν την κατάλληλη ενεργειακή σήμανση.

26. Ερώτηση : Απλοί κάδοι ανακύκλωσης σε ξενοδοχείο εντός των δωματίων ή τους τριπλούς (μέταλλο - χαρτί-γυαλί) στον περιβάλλοντα χώρο είναι επιλέξιμοι στην κατηγορία 02.22 ;

Απάντηση :

Όχι , οι απλοί κάδοι ανακύκλωσης εντός δωματίων ή οι τριπλοί κάδοι για μέταλλο, χαρτί και γυαλί στον περιβάλλοντα χώρο δεν είναι επιλέξιμοι στην κατηγορία 02.22, σύμφωνα με τη διατύπωση της πρόσκλησης.

27. Ερώτηση : Στις επιχειρήσεις που θα ενταχθούν με ΚΑΔ Χονδρεμπορίου , ποια είναι τα λογισμικά αυτοματισμού της παραγωγικής διαδικασίας ;
Λογισμικά ERP , CRM , WMS , θεωρούνται επιλέξιμα ;

Απάντηση :

Για επιχειρήσεις χονδρεμπορίου, επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο των συστημάτων αυτοματισμού της παραγωγικής διαδικασίας αφορούν λογισμικά και συστήματα που αυτοματοποιούν και βελτιώνουν τη ροή προϊόντων, τις παραγγελίες και τη διαχείριση αποθήκης.
Συγκεκριμένα, WMS (Warehouse Management System) και λογισμικά Logistics/Inventory Management είναι σαφώς επιλέξιμα, καθώς υποστηρίζουν την αυτοματοποίηση της «παραγωγικής διαδικασίας» στο χονδρεμπόριο. Το ERP είναι επιλέξιμο μόνο για modules που αφορούν τη διαχείριση

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 1.3.2 –
«Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών
προς το περιβάλλον» - «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»**

αποθήκης, παραγγελιών ή logistics και όχι για καθαρά λογιστικά ή διοικητικά τμήματα, ενώ το CRM και γενικά λογιστικά/διοικητικά συστήματα δεν θεωρούνται επιλέξιμα, καθώς δεν συνδέονται άμεσα με την αυτοματοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας.

28. Ερώτηση : Στο πλαίσιο της δράσης «Επιχειρώ Πράσινα στη Κρήτη», δαπάνη η οποία αφορά τη προμήθεια συστήματος διαχείρισης και εξοικονόμησης ενέργειας (συστήματα FYES) εμπίπτει στη κατηγορία του πράσινου εξοπλισμού ;

Απάντηση :

Η δαπάνη αφορά προμήθεια συστήματος διαχείρισης και εξοικονόμησης ενέργειας (EMS / FYES), το οποίο εντάσσεται στην υποκατηγορία «Εξοπλισμός προστασίας περιβάλλοντος & εξοικονόμησης ενέργειας» της Κατηγορίας 02 – Δαπάνες Εξοπλισμού και συμβάλλει στη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της επιχείρησης. Η δαπάνη δύναται να γίνει αποδεκτή, εφόσον τεκμηριώνεται με τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού σύμφωνα με το Παράρτημα VI.

29. Ερώτηση : Η δαπάνη ημιεπαγγελματικού κάδου κομποστοποίησης JK400, κλειστού τύπου 400lt για ξενοδοχείο 36 δωματίων, είναι επιλέξιμη στην κατηγορία “02.22. Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας” καθώς στον οδηγό αναφέρει την δαπάνη «Βιομηχανικοί κάδοι κομποστοποίησης οργανικής ύλης» ;

Απάντηση :

Ναι , καθώς μπορεί να γίνει αποδεκτός ανάλογος εξοπλισμός που δεν αναγράφεται στην Πρόσκληση υπό την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνεται η ελαχιστοποίηση και εξοικονόμηση πόρων, αξιοποιώντας πρακτικές επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης πρώτων υλών ώστε η χρήση των υλικών να γίνεται εφικτή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, με παράλληλη ελαχιστοποίηση της χρήσης φυσικών πόρων, από τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού , σύμφωνα με το παράρτημα VI.

30. Ερώτηση : Τα αμμόφιτρα για πισίνα ξενοδοχείου είναι επιλέξιμα στην κυκλική οικονομία (02.22 Εξοπλισμός κυκλικής οικονομίας);

Απάντηση :

Τα αμμόφιτρα για πισίνα ξενοδοχείου δεν θεωρούνται κατ’ αρχήν επιλέξιμη δαπάνη στο πλαίσιο επενδύσεων κυκλικής οικονομίας, όταν αποτελούν τυπικό εξοπλισμό λειτουργίας και συντήρησης της πισίνας.

Μπορούν να εξεταστούν ως επιλέξιμα μόνο εφόσον εντάσσονται σε ολοκληρωμένο σύστημα επεξεργασίας και επαναχρησιμοποίησης νερού, όπου τεκμηριώνεται ότι το φιλτραρισμένο νερό επαναχρησιμοποιείται (π.χ. για άρδευση ή άλλες δευτερεύουσες χρήσεις), συμβάλλοντας αποδεδειγμένα στη μείωση κατανάλωσης υδατικών πόρων και στην κυκλική διαχείριση νερού της επιχείρησης. Διαφορετικά, θεωρούνται εξοπλισμός κανονικής λειτουργίας της εγκατάστασης και δεν εμπίπτουν στις επιλέξιμες δαπάνες κυκλικής οικονομίας.

31. Ερώτηση : Η δαπάνη θερμομόνωσης κτιρίων είναι επιλέξιμη στην κατηγορία 03.10 Κτιριακές παρεμβάσεις για την προστασία του Περιβάλλοντος την Εξοικονόμηση Ενέργειας, Ύδατος και Επεξεργασίας Αποβλήτων. Είναι επιλέξιμη και η υγρομόνωση που γίνεται μετά για την προστασία από την βροχή;

Απάντηση :

Η υγρομόνωση θεωρείται επιλέξιμη στην κατηγορία 03.10 **ως μέρος του συστήματος θερμομόνωσης**, εφόσον αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της θερμομονωτικής λύσης (π.χ. ανεστραμμένο δώμα) , περιγράφεται ως ενιαία δαπάνη στην τεχνική μελέτη και δεν αποτελεί αυτοτελή εργασία συντήρησης.

32. Ερώτηση : Επιχείρηση η οποία θα προβεί σε αγορά επαγγελματικού αυτοκινήτου θα προβεί και σε εγκατάσταση ψυκτικού θαλάμου στο συγκεκριμένο αυτοκίνητο. Ο ψυκτικός θάλαμος σε ποια κατηγορία είναι επιλέξιμος; Στην κατηγορία 02.20 (Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός) ή στην κατηγορία 02.24 (Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα);

Απάντηση :

Ο ψυκτικός θάλαμος που πρόκειται να εγκατασταθεί σε επαγγελματικό όχημα δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη δαπάνη της υποκατηγορίας 02.20 «Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός», υπό την προϋπόθεση ότι δεν τιμολογείται ενιαία με τη δαπάνη αγοράς του επαγγελματικού οχήματος. Σε περίπτωση ενιαίας τιμολόγησης με το όχημα, η δαπάνη εντάσσεται στην κατηγορία 02.24 «Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα»

33. Ερώτηση : Ένα ξενοδοχείο θέλει να αγοράσει ένα αποσκληρυντή-αφαλάτωση για να διαχειριστεί το νερό που καταναλώνει στην εγκατάσταση του. Επειδή το ξενοδοχείο είναι «πόλης» η εγκατάσταση του μηχανήματος θα μπορεί να συνδεθεί κατευθείαν με την δίκτυο της δημοτικής ύδρευσης και αποχέτευσης; Είναι επιλέξιμη αυτή η δαπάνη για την υποκατηγορία 02.22; Αν όχι μπορεί να συνδεθεί με τη πίσινα του ξενοδοχείου και να φιλτράρετε για να πάει στους κήπους του ξενοδοχείου;

Απάντηση :

Η προμήθεια και εγκατάσταση αποσκληρυντή ή συστήματος αφαλάτωσης που συνδέεται απευθείας με το δίκτυο δημοτικής ύδρευσης και αποχέτευσης και χρησιμοποιείται για τη βελτίωση της ποιότητας του νερού κατανάλωσης της ξενοδοχειακής μονάδας δεν τεκμηριώνει εξοικονόμηση ή επαναχρησιμοποίηση υδατικών πόρων και συνεπώς δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη στο πλαίσιο της υποκατηγορίας 02.22 της Δράσης «Επιχειρώ Πράσινα στην Κρήτη». Αντίθετα, δαπάνες που αφορούν συστήματα επεξεργασίας και επαναχρησιμοποίησης νερού (π.χ. φιλτράρισμα και αξιοποίηση νερού από την πίσινα για άρδευση κήπων) δύναται να εξεταστούν ως επιλέξιμες, εφόσον τεκμηριώνεται σαφώς η εξοικονόμηση και η κυκλική διαχείριση του νερού στο επενδυτικό σχέδιο.

34. Ερώτηση : Για την περίπτωση εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακής μονάδας κατηγορίας 4 αστέρων, είναι επιλέξιμη δαπάνη η προμήθεια ηλεκτροκίνητου club car το οποίο θα κινείται εντός της μονάδας για τη μεταφορά των πελατών και των αποσκευών τους. Εφόσον είναι επιλέξιμο εντάσσεται στην κατηγορία 02.20 Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός;

Απάντηση :

Η κατηγορία 02.24 – Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα απαιτεί υποχρεωτικά την προσκόμιση άδειας πρώτης κυκλοφορίας και η κατηγορία 02.20 – Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός εξαιρεί ρητά τα μεταφορικά μέσα οποιουδήποτε τύπου, συνεπώς ένα Club Car δεν θεωρείται επιλέξιμο για την εν λόγω Δράση.

35. Ερώτηση : Η προμήθεια και εγκατάσταση αεροκουρτίνας στην είσοδο χώρου παραγωγής, με στόχο τη μείωση απωλειών θέρμανσης/ψύξης και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του χώρου, σε ποια κατηγορία δαπάνης θα πρέπει να ενταχθεί (π.χ. συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας ή μηχανολογικός εξοπλισμός);

Απάντηση :

Η προμήθεια και εγκατάσταση αεροκουρτίνας δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον τεκμηριώνεται όπως ορίζει το Παράρτημα VI, με τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού, ότι συμβάλλει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της εγκατάστασης (π.χ. μείωση απωλειών θέρμανσης ή ψύξης μέσω θυρών εισόδου/εξόδου), στην υποκατηγορία 02.05. -Εξοπλισμός για την προστασία του Περιβάλλοντος και Εξοικονόμηση Ενέργειας.

36. Ερώτηση : Για την υποβολή δαπάνης στον υποκατηγορία 02.23 (που αφορά φωτοβολταϊκό σταθμό και σύστημα αποθήκευσης) θα πρέπει κατά την υποβολή της πρότασης επένδυσης να υποβληθεί και "Βεβαίωση και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο πρόσωπο / φορέα" που να αποδεικνύει ότι η ισχύς του φωτοβολταϊκού σταθμού δεν υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της επιχείρησης ή η ως άνω "Βεβαίωση" μπορεί να υποβληθεί μετά την υλοποίηση της επένδυσης κατά τον έλεγχο πιστοποίησης του φυσικού & οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης;

Απάντηση :

Για την περίπτωση δαπάνης εγκατάστασης φωτοβολταϊκού σταθμού από αυτοπαραγωγό με σύστημα αποθήκευσης δεν απαιτούνται παραδοτέα κατά την υποβολή της πρότασης.

Για την επαλήθευση / πιστοποίηση δαπανών κ απαιτούνται τα ακόλουθα παραδοτέα τα οποία υποβάλλονται με την αίτηση επαλήθευσης / πιστοποίησης :

- Ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης.
- Απαιτούμενες άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας.
- Σύμβαση Σύνδεσης με τον Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ).
- Σύμβαση συμψηφισμού με πάροχο επιλογής του δικαιούχου.
- Βεβαίωση ενεργοποίησης του σταθμού.
- Βεβαίωση με υπογραφή εγκαταστάτη/προμηθευτή ή μηχανικού με αναφορά στις καταναλώσεις και τις ανάγκες της επιχείρησης σε σχέση με την παραγόμενη ισχύ του Φ/Β για την κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή).

Κατά την ενδιάμεση επαλήθευση δύναται να υποβληθεί μόνο η αίτηση για σύμβαση συμψηφισμού και ενεργοποίησης του σταθμού.

37. Ερώτηση : Πότε απαιτείται η υποβολή Έκθεσης τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας;

Απάντηση :

Εφόσον η επιχορηγούμενη δραστηριότητα έχει σε ισχύ Απόφαση Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) κατηγορίας Α' (Α.1 ή Α.2) σύμφωνα με την ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069 (Β'841/2022), **υποχρεούνται στην τεκμηρίωση της διασφάλισης της κλιματικής ανθεκτικότητας.** Προκειμένου να ελεγχθεί η ενσωμάτωση των κατάλληλων μέτρων, θα πρέπει να συνταχθεί και να υποβληθεί με την αίτηση χρηματοδότησης η «Έκθεση τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας του επενδυτικού σχεδίου» σύμφωνα με το πρότυπο και τις παρεχόμενες οδηγίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα XI - Τεκμηρίωση Κλιματικής Ανθεκτικότητας της παρούσας Πρόσκλησης.

Εξαιρούνται οι δραστηριότητες που έχουν πρόσφατη ΑΕΠΟ στην οποία περιλαμβάνεται σχετική τεκμηρίωση της διασφάλισης της κλιματικής ανθεκτικότητας εφόσον υποβάλλεται στα δικαιολογητικά υποβολής η σχετική ΑΕΠΟ.

Στο παράρτημα XI αναφέρουμε: «Στην ιστοσελίδα δημοσίευσης της Δράσης παρέχεται και **βοηθητικό αρχείο Excel**, που έχει κατασκευαστεί προς υποβοήθηση των δικαιούχων να εκπονήσουν εκθέσεις κλιματικής ανθεκτικότητας, για όσα έργα απαιτείται μια τέτοια έκθεση.»

Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 1.3.2 –
«Ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων της Περιφέρειας Κρήτης για εφαρμογή διεργασιών φιλικών
προς το περιβάλλον» - «ΕΠΙΧΕΙΡΩ ΠΡΑΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ»

--